

سه‌م ۴۰۸ هزار تومانی هر ایرانی از بودجه ۹۷

سه‌م هر ایرانی از لایحه بودجه یک هزار و ۱۹۴ تریلیونی سال آینده ۴۰۸ هزار تومان خواهد بود. براساس ارقامی که مرکز پژوهش‌های مجلس محاسبه کرده است، هر ایرانی به‌طور متوسط در سال حدود یک میلیون و ۵۹۸ هزار تومان مالیات می‌دهد و در قبال آن سالانه نزدیک چهار میلیون و ۹۰۰ هزار تومان خدمات دریافت می‌کند. مقدار بودجه عمومی دولت که به ازای هر ایرانی در ماه در سال ۹۷ هزینه می‌شود، شامل قانون گذاری ۷۶۸ تومان، امور قضایی ۹۲۸ تومان، دفاع

سرمقاله

بهبادهای برای افزایش قیمت سوخت

علی‌فرهانی

کارشناس اقتصادی

در حالی بحث افزایش قیمت بنزین و گازوئیل در روزهای اخیر دست‌به‌دست می‌شود که با انتقاد و اعتراض مردم در فضای مجازی روبه‌رو شده است. بر این اساس دولت مدعی است که قصد دارد مابه‌التفاوت قیمت افزایش بنزین و گازوئیل را صرف اشتغال‌زایی کند. به‌رغم اینکه بسیاری معتقد بودند در لایحه بودجه سال ۹۷ صحبتی از تغییر قیمت حامل‌های انرژی نشده، اما باید تأکید کنیم که در تبصره ۱۸ لایحه بودجه سال آتی حامل‌های انرژی شده است. در این تبصره اعلام شده ۱۷۴۰ میلیارد تومان برای اشتغال‌زایی در نظر گرفته شده که باید از محل مابه‌التفاوت قیمت حامل‌های انرژی در سال ۹۶ و ۹۷ حاصل شود. با یک بررسی کوتاه می‌توان گفت که میزان مصرف گازوئیل و بنزین روزانه ۷۰ تا ۸۰ میلیون لیتر در سال است. گویا قرار است از مبلغ ۱۷۴۰ میلیارد تومان اعلام شده، به میزان ۱۴ تا ۱۵ میلیارد تومان آن، از طریق این دو حامل تهیه شود. بر این اساس افزایش قیمت‌ها باید بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ تومان باشد و در نتیجه این تقسیمات به ۱۵۰۰ بنزین و ۴۰۰ گازوئیل رسیده است. با توجه به ماهیت مصرفی بنزین و گازوئیل در جامعه، می‌توان میزان افزایش بنزین را بیشتر از گازوئیل دانست.

بر این اساس همیشه در نگاه دولت‌ها سهم افزایش قیمت بنزین بیشتر از گازوئیل است. در این راستا رئیس‌جمهور اعلام کرده که این افزایش نباید از مجموع ۲۰۰ تومان بیشتر باشد. در این بین مسئله بی‌اعتمادی مردم نسبت به دولت در راستای افزایش قیمت‌ها نیز مطرح می‌شود. چرا که خاطره بد هدفمندی و افزایش ۱۰ برابری بنزین، ۱۰۰ تومان به ۱۰۰۰ تومان هنوز فراموش نشده است. در افزایش قیمت قبلی حامل‌های انرژی، اثر پهنه‌سازی مصرف و تغییر سلیقه مصرف حاصل نشد. اینبار نیز بعد از گذشت چند سال بر طبل افزایش قیمت‌های نفت و بنزین می‌کوبند در حالی که پهنانه جدید دولت افزایش اشتغال است. در صورتی که بحث اشتغال می‌تواند فارغ از افزایش قیمت حامل‌های انرژی و با روندی دیگر بهبود یابد. دولت می‌توانست با بهبود فضای کسب و کار مشکلات اشتغال را حل کند.

باید اشاره کنم ماده‌ای تحت عنوان ماده ۱۲ وجود دارد که در زمینه پهنه‌سازی انرژی فضای خوبی را برای بخش خصوصی و تعاونی ایجاد کرده است. در این ماده هیچ نیازی به افزایش قیمت نیست. چرا که دولت در این راستا ماده‌هایی را در دست دارد که با اجرایی کردن آن و ایجاد فضای مناسب برای این ماده به اشتغال‌زایی منجر خواهد شد. ولی دولت به افزایش قیمت و شوک‌های قیمتی علاقه زیادی دارد؛ چرا که این مسئله راحت‌ترین راه‌حل برای کسب در آمد است. در قانون هدفمندی یارانه‌ها قرار بود مسئله هدفمندی تقسیم بر سه سهم شود. بخشی از آن برای تولید، بخشی برای پرداخت نقدی و بخشی از آن برای پهنه‌سازی تولید و سایر مسائل صرف شود. اما دولت تنها بخش پرداخت نقدی این سه هدف را اجرایی کرد و در واقع تولیدکنندگان از دولت طلب دارند. پهنانه اشتغال، پهنانه زیبایی است که دولت برای اجرای افزایش قیمت‌ها در پیش گرفته است. بر اساس آنچه در تبصره ۱۸ لایحه بودجه سال ۹۷ آمده قرار است تصمیمات لازم و این نامه‌های مربوطه برای کسب مبلغ ۱۷۴۰ میلیارد دلار در طرف دوامه نوشته شود که این مدت زمان بسیار کم است، چرا که نیاز به یک بدنه کارشناسی دارد و نیاز به برنامه توسعه است. نمی‌شود با اعلام مبلغ به دنبال اشتغال‌زایی رفت. دولت در برنامه ششم توسعه نیز برنامه‌ریزی منسجمی را نداشتن‌طور می‌شود در عرض دو ماه بتواند برنامه‌ای منسجم در راستای اشتغال‌زایی بنویسد. قیمت انرژی باید اصلاح شود اما نیاز به شرایط مناسب دارد. این تغییر در صورتی باید انجام شود که این تغییر در راستای پهنه‌شدن انجام شود. اما تغییر قیمت بدون ایجاد ابزار لازم برای پهنه کردن مصرف انرژی کاری نادرست است. باید شوک درمانی در فضای مناسب صورت بگیرد.

کوتاه

اجرای بخشنامه ساماندهی حساب‌های راگداز اول آذرماه

یک مقام مسئول در بانک مرکزی درباره اجرای بخشنامه جمع آوری حساب‌های راگداز اظهار کرد: بخشنامه جمع‌آوری حساب‌های راگداز ۳ مرداد ماه سال جاری به‌نظام بانکی ابلاغ شده و بانک‌ها تا ۳۰ آبان ماه فرصت اجرایی کردن آن را داشتند و بر همین اساس این بخشنامه از اول آذر ماه جاری در شبکه بانکی کشور اجرایی شده است. غنی‌آبادی در خصوص ضوابط مدنظر برای اجرایی کردن این دستورالعمل گفت: در صورتی که سپرده کوتاه‌مدت عدلی و دو سال، سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز، سه‌ماهه سپرده قرض‌الحسنه جاری پس از وصول آخرین برگ چک پس از یک سال، راگداز بدون تراکشی باقی بماند، این سپرده‌ها به سرفصل حساب‌های راگداز منتقل می‌شود.

اقتصاد فردا

۱۱

افزایش ۴ برابری بدهی بانک‌های خصوصی به بانک مرکزی

۲ بانک خصوصی ۵۲ هزار میلیارد به بانک مرکزی بدهکارند

۱۰

عکس: میلاد عموزایی / جامعه فردا

ادعای اشتغال‌زایی با افزایش قیمت حامل‌های انرژی؛

گرانی بنزین، شوک رشد بیکاری را چندبرابر می‌کند؟

در حالی که دولت‌مردان سعی دارند افزایش قیمت حامل‌های انرژی را با بحث اشتغال‌زایی برای بیش از یک میلیون جوان بیکار توجیه کنند، گزارش ویژه مرکز پژوهش‌ها در این زمینه از بیکاری ۴۸۰ هزار نفری یاد می‌کند، ضمن اینکه بانک جهانی نیز افزایش قیمت سوخت را سبب افزایش بیکاری می‌داند. این در حالی است که پیش از این نیز فرهاد مومنی در یک هشدار نسبت به افزایش ۵۰ درصدی قیمت بنزین اعلام کرده که کارشناسان معتقدند افزایش قیمت‌ها فروپاشی بسیاری از مشاغل را به دنبال دارد...

۱۰

رشد ۶۴ درصدی جذب سرمایه گذاری خارجی در سال ۲۰۱۶

جریان «سرمایه گذاری مستقیم خارجی» جهانی در سال ۲۰۱۶ به دلیل رشد اقتصادی ناچیز و وجود نااطمینانی‌های سیاسی با کاهش ۲ درصدی به سطح ۱۷۵ تریلیون دلار رسید. این کاهش در کشورهای در حال توسعه بسیار بیشتر (حدود ۱۴ درصد) و در کشورهای کمتر توسعه یافته پرنوسان بوده است. گرچه «انکتاد» پیش‌بینی کرده که در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ بهبودی متوسط در جریان «سرمایه گذاری مستقیم خارجی» حاصل شود، اما با هم این مقدار بسیار پایین‌تر از رکوردی است که در سال ۲۰۰۷ به دست آمد...

۱۱

پیش خرید رفاه برای دوران کهنسالی به بن بست خورد

دغدغه ملی؛ صندوق‌های خالی بازنشستگی

۱۲

شاخص با ۷۱۳ پله صعود، کانال ۹۷ هزار واحدی را در هم شکست

جامعه فردا: در جریان معاملات دیروز بورس تهران شاخص بازار سهام با ۷۱۳ پله صعود در محدوده ۹۷۲۹ واحدی به کار خود پایان داد. شاخص در یک ساعت ابتدایی بازار بیش از ۵۰۰ واحد رشد داشته است. ۹۶۶ میلیون برگه سهام با ارزشی در حدود ۲۵۳ میلیارد تومان مورد دادوستد قرار گرفت. همچنین شاخص بازار فرابورس نیز با ۳ پله صعود در جایگاه ۱۰۹۵ واحدی است. اما بازار یکشنبه...

صنایع پتروشیمی خلیج فارس (فارس)، بالایش نفت تهران (شتران) و بالایش نفت اصفهان (شینا) هر کدام به ترتیب ۷۸ و ۷۳ واحد تأثیر مثبت در شاخص بازار سهام داشتند. در جریان معاملات یکشنبه بالایش‌ها و پتروشیمی در صدر توجه اهالی بازار بوده و نمادهایی همچون بالایش نفت تهران و نفت بهران موفق به تشکیل صفوف خرید نیز شدند. سایر نمادهای این گروه نظیر بالایش نفت بندرعباس و بالایش نفت اصفهان در چند قدمی تشکیل صف خرید مورد معامله قرار گرفتند. پتروشیمی خارک و پتروشیمی زاگرس با نمادهای شخارک و زاگرس از گروه پتروشیمی نیز موفق به تشکیل صفوف خرید شده و سایر نمادهای این گروه نظیر صنایع پتروشیمی خلیج فارس، گسترش نفت و گاز پارسین و لعلبیران در مدار مثبت مورد دادوستد بودند.

اسما بازار در جریان معاملات دیروز در گروه فلزی معدنی تا حدودی تغییر جهت داده و عرضه‌های مداوم برخی از نمادهای این گروه‌ها را تا درصدهای منفی همراهی کرده است. سهمی ۲۰۰ پله آهن اصفهان که پس از انتشار خبر افزایش سرمایه از ۲۰ درصدی از محل آورده نقدی تغییر جهت داده و در مسیر منفی قرار گرفته، با صف فروش سنگینی معامله شده است. هلدینگ صنایع معدنی خاورمیانه (میدکو) جز معدود نمادهای مثبت و صف خرید فلزی بوده و سایر نمادهای اصلی این گروه نظیر فولاد مبارک اصفهان، ملی صنایع مس ایران و فولاد خوزستان از رشد قابل توجهی در قیمت برخوردار نبوده‌اند.

امانمادهای معدنی قدر بهتر از فلزی‌ها معامله شده، هر چند همچون روزهای گذشته با صف خرید سنگین همراه نبوده است. معدنی صنعتی چادرملو، توسعه‌معدن و فلزات و معدنی صنعتی گل‌گهر از نمادهای اصلی این گروه در چند قدمی صف خرید هم معامله شده، اما در نهایت با رشد قابل ملاحظه‌ای در قیمت‌ها مواجه نشده‌اند.

وضعیت معاملات در گروه خودرویی هم بی‌شبهت به کلیت بازار نبوده و نمادهایی همچون ایران خودرو و سایپا مورد کم‌توجهی خریداران در بازار سهام قرار گرفته‌اند.

مورد معامله شده و در تقاضای بالاتری برخوردار بوده است. تا جایی که انگیزی تراکتورسازی ایران (خاهن)، ایرکا پارت صنعت (خکار) و قطعات اتومبیل ایران (ختوق) موفق به تشکیل صفوف خرید هم شدند.

همچنین قرار بود بازار سهام میزان مهمانی تازه‌وارد باشد و در جریان معاملات یکشنبه عرضه اولیه سهام شرکت عطربین نخ قم به روش ثبت سفارش و در رنج قیمتی ۴۷۸۰ تا ۵۰۱۹ ریالی و با سهمیه هر کد ۱۲۵ سهم انجام گیرد که تا عصر یکشنبه این عرضه صورت گرفته و به احتمال زیاد عرضه اولیه این شرکت در جریان معاملات دوشنبه انجام خواهد گرفت.

فروش، قدرت چانه‌زنی بالای فروشگاه‌های زنجیره‌ای در مقابل تولیدکنندگان، خشکی سود بالای این بخش نسبت به تولید را به همراه داشته است. بر این اساس، از سوی کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی اتاق تهران راهکارهایی مانند اصلاح نظام توزیع و توسعه بورس اقلام غذایی در بلندمدت، بازنگری قوانین ایجاد و نظارت بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای در میان مدت و استقرار نظام استاندارد تأمین و فروش فروشگاه‌های زنجیره‌ای و ارائه اختیارات لازم به تشکل‌های مربوطه برای نظارت بر حسن اجرای آن در کوتاه‌مدت، مطرح و پیشنهاد شد.

لزوم بازنگری در قرارداد فروشگاه‌های زنجیره‌ای
در ادامه این جلسه، کاوه زرگران، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و صنایع غذایی اتاق بازرگانی تهران با انتقاد از فقدان زیرساخت‌های کافی برای رصد قیمت‌های نهایی فروش در خرده‌فروشی‌ها، بسیاری از مشکلات ایجاد شده برای بخش تولیدی صنایع غذایی کشور را در نتیجه این معضل دانست و گفت: در این شرایط، نظام توزیع از برخی محصولات صنایع تبدیلی، از قبیل شیرینی و شکلات و نوشیدنی‌ها، سودهایی نامتعارف و بالاتر از نرخ مصوب طلب می‌کند و تولیدکنندگان نیز برای جلوگیری از کاهش تولید و حفظ سهم خود در بازار مجبور به پذیرش و پرداخت این مبالغ به شبکه سهم هستند. تخفیفات حجمی تولیدکنندگان نیز از جمله مواردی است که با وجود ایجاد سودی برای شبکه توزیع این محصولات، عواید آن به مصرف‌کننده نهایی کالای نمی‌رسد.

او در ادامه از فقدان نظارت کافی بر سود دریافتی شبکه توزیع محصولات صنایع غذایی انتقاد کرد و گفت: این اتفاق در حالی در کشور روی می‌دهد که تولیدکنندگان عملاً سودی بسیار کمتر از ۱۷ درصد تعیین شده سازمان حمایت دریافت می‌کنند و برای گرفتن سهمی بیشتر از قفسه خرده‌فروشی‌ها و فروشگاه‌های بزرگ‌تر از قسمتی از سود خود چشم‌پوشی کرده و آن را به توزیع‌کنندگان کالا منتقل می‌کنند. در مورد مالیات بر ارزش افزوده نیز اوضاع بر همین منوال است، به این معنی که امکانات لازم جهت پیگیری این مالیات از واحدهای خرده‌فروشی وجود ندارد، که این مورد نیز زبان‌هنگفتی را به تولیدکنندگان وارد کرده است. در حالی که آنها قادر به استیفای حقوق خود نیستند.

رقابت زاینبار سهم گرفتن در قفسه خرده‌فروشی‌ها
جمشید مغازه‌ای، دبیر انجمن صنایع بیسکویت، شیرینی و شکلات ایران، نیز عدم وجود رویه کنترلی موثر در فروشگاه‌های زنجیره‌ای را برای تولیدکنندگان زاینبار توصیف کرد و گفت: باید بر روند دریافت سود فروشگاه‌های بزرگ از تولیدکنندگان صنایع غذایی نظارت وجود داشته باشد؛ زیرا برای ایجاد شده بین تولیدکنندگان برای گرفتن سهمی بیشتر از قفسه فروشگاه‌ها آنها را به رقابتی زاینبار وارد کرده است.

همچنین، ولسی‌الله داوودآبادی، دبیر انجمن تولید و صادرکنندگان آبیوه و کنسرواترته ایران، تعطیلی بسیاری از کارخانه‌های این صنعت در گذشته را در نتیجه وجود قوانین بازنده تولید و فقدان قوانین حمایتی کافی عنوان کرد و گفت: در صورتی که برای دریافت سودهای کلان فروشگاه‌های زنجیره‌ای از تولیدکنندگان ضابطه درستی در نظر گرفته نشود، این فروشگاه‌ها به زودی خواستار شراکت با تولیدکنندگان خواهند شد.

در این نشست، معاون نظارت بر کالاهای مصرفی و شبکه‌های توزیعی